

Perashat Ekeb 5782

מעשה המשפט

Marcos y Lety Amiga

Velas: 7:43 pm
Fin Shabat 1: 8:35 pm - R”T: 9:09 pm
Fin Shabat 2: 8:46 pm - R”T: 9:14 pm

Maasé Bet Din

Rab Isaac Sued
חבר בה"ד אמת ומשפט

Maasé Sheaya'

Las bicicletas robadas

Shabat la fuente de la Berajá

Caso: Isaac amarró su bicicleta afuera del Knis en el último lugar disponible para entrar a rezar, después de unos minutos llegó Jaime y al ver que ya no habían lugares vacíos, amarró su bicicleta en la llanta de la bicicleta de Isaac. Jaime se regresó en auto con un amigo dejando su bicicleta amarrada a la de Isaac, cuando Isaac salió no pudo llevarse su bicicleta ya que estaba amarrada con la de Jaime. En la noche entraron rateros y se robaron las dos bicis amarradas. Isaac exige que Jaime le pague su bicicleta ya que por su culpa se llevaron también su bicicleta.

Rab Binyamin es Abrej de Yeshivat Mir en Yerushalaim, últimamente estudió las Halajot de Shabat profundamente y llegó a la conclusión que en Shabat para poder usar la electricidad en Israel es necesario tener un generador de luz y no tener provecho de la compañía de luz, ya que hay Yehudim que trabajan en la compañía en Shabat y al usar la luz está teniendo provecho de Jilul Shabat.

Pregunta: ¿Tendrá que pagar Jaime la bicicleta de Isaac?

Rab Binyamin contactó a la compañía para colocar lo más pronto posible un generador en su casa y poder tener electricidad Kosher para Shabat, la compañía le cotizó el trabajo por 20,000 Shekel, Rab Binyamin intentó llegar a un acuerdo con la compañía y bajar un poco el precio y finalmente acordó pagar 10,000 Shekel antes del trabajo y 18,500 el siguiente mes.

Respuesta: es obvio que Jaime no dañó la bicicleta de Isaac directamente sino únicamente provocó que también se la robaran eso es considerado Gramá (provocar daños) por lo tanto está exento de pagar los daños.

Rápidamente Rab Binyamin consiguió un préstamo para pagar los 10,000 Shekel y la compañía de inmediato colocó el generador.

Sin embargo, aunque no es considerado Mazik (dañador), hay que analizar si al haber usado la bicicleta de Isaac para amarrar la suya, si eso lo convierte en Shoel (prestatario).

El siguiente mes la compañía de luz se contactó con él, para cobrar el resto del trabajo, y de no ser así dejarían de proveer electricidad a su domicilio. Rab Binyamin llamó al banco y pidió un crédito de su cuenta, y únicamente le accedieron 3,015 Shekel.

Los Poskim discutieron si un Shoel necesita hacer Kinyan Meshijá sobre el objeto para recibir sobre sí los Dinim de un Shoel o si alcanza únicamente con usarlo y de esa manera ya recibe sobre él los Dinim de un Shoel.

El primer milagro ocurrió cuando a los pocos días notificaron de la Yeshivá que iban a pagar tres meses atrasados de sueldo por la cantidad de 5,570 Shekel y su crédito subió a 8,750 Shekel, cuando el dinero estuvo en su cuenta, llamó al banco para transferir a la compañía los 8,500 restantes.

El Netivot Hamishpat (ש"מ ס"ק ה ושו"ו ס"ק א) sostiene que alcanza con usar el objeto para estar obligado a cuidar el objeto como Shoel y pagar en caso de que se roben el objeto prestado, pero la opinión de varios Ajaronim (ג' ס"ק א) es que no alcanza con solo usar el objeto prestado, y mientras no haga Kinyan está exento de pagar en caso de robo [1].

El segundo milagro ocurrió, cuando aún sin terminar la semana, la Yeshivá anunció que gracias a unos donadores van a pagar todos los meses atrasados incluyendo exámenes y Jaburot. Cuando Rab Binyamin revisó su cuenta se asombró al ver que tenía a favor 12,750 Shekel, dando un total sumando los 8,500 anteriores de nada más y nada menos que 18,500 justo el costo del generador. Rab Binyamin vio claramente como Shabat es la fuente de la Berajá.

Por lo tanto, según los Ajaronim Jaime está exento de pagar ya que nunca hizo Kinyan y no se responsabiliza como Shoel, pero según el Netivot aparentemente tendría que pagar como es el Din de un Shoel, sin embargo, aún según el Netivot Jaime está exento de pagar, ya que el Shuljan Aruj (שמ"ו סעי' ט) estipuló que un Shoel paga únicamente cuando usa el objeto correctamente de manera normal, pero si usa el objeto no como es lo normal, como en nuestro caso que uso la bicicleta para amarrar la suya mas no para montarla, no es considerado Shoel de tal forma.

Halajá: Jaime está exento de pagar la bicicleta de Isaac.

[1] הנה הקשו אחרונים על הנתיבות מדברי הגמ' [בב"מ מא ע"א] בדין שליחות יד אם בעי חסרון או לא, ומיירי התם ברובה שהנתיב מקלו על העדר ושו"מ דשליחות יד אינה צריכה חסרון. והתקשו שם בגמ' הרי הרועה מעולם לא עשה משיכה, ומשני שהקשה במקל ורצתה לפניו. ואם הנתניבות מדוע פריך בגמ' הרי לא עשה משיכה הרי השתמש, ושימוש ידידה הוא קנין. ועיין במילואי המשפט (ש"מ ס"ק ח הערה 25) ובסוף הספר שם, שכתב ליישב דלא חשיב שימוש קנין אלא בשואל מדעת דבוה שנתן לו רשות להשתמש חשיב כמי שנתן מהשאל לשואל פרוטה ושע"כ מתחייב השואל בשמירת החפץ, אבל בשואל שלא מדעת לא היתה נתינת הנאה מהמשאל ושעל כן לא חשיב קנין.

אלא דזה אינו, דיעוין בנתיבות (סימן רצ"ב ס"ק ג) שלא חילק בין שואל מדעת ובין שלא מדעת דבכל גוונא אם היה שימוש הוא קנין. ובאמת יעוין בספר נחלת יעקב (בב"מ מא לבעל הנתיבות, הובא במילואי משפט סימן רצ"ב ס"ק ג הערה 37) שעמד בקושיא זו, וכתב ליישב על פי מה שהוקשה לרש"י מדוע הוצרכו לחדש דין שליחות יד תפק"ל משום שואל שלא מדעת גולן הו', ותיירץ דרק היכא שאין הדבר נחסר אמרינן שואל שלא מדעת, אבל דבר שנחסר הוא שליחות יד חייב מדין גולן, ולפ"ז שפיר הוצרכו בגמ' משיכה גולן רק מתחייב במשיכה.

Halajá Lemaasé

Pregunta: Tengo planeado viajar e ir conociendo varios lugares y ciudades la cuales hay que trasladarse de una a otra ya sea en avión o en auto y hay veces que vamos a viajar varias veces durante el mismo día, ¿cada cuánto tengo que decir Tefilat Haderej?

posteriormente se arrepintió y volvió a viajar, menciona el Shulján Aruj (שם) "siendo que ya interrumpió su viaje tendrá que volver a decir Tefilat Haderej".

Respuesta: El Shulján Aruj (או"ח קי"י ה') menciona "La persona que viaja, aún cuando interrumpe su viaje por unas horas para descansar, comer etc, no es necesario que diga Tefilat Haderej más de una vez por día, sino con decirla una vez al principio de su viaje cada día decirla para todos los viajes que haga durante él".

Los Poskim (משמעות משני ס"ק כ"ו, שבה"ל ח"ה קס"ז), especificaron que aún si continua viajando de noche le alcanza la Tefilá que dijo de día y no es necesario volver a decirla sino hasta que vuelva a amanecer.

Sin embargo, en el caso que llegó a un destino el cual ya no iba a seguir viajando durante ese día y

No obstante, en caso de que el viaje sea continuo sin interrupción día y noche, como un viaje en crucero, se dice la Tefilá únicamente el primer día y en los demás días aumenta la Tefilá dentro de la Amidá en Shemá Kolenú, (ש"מ ס"ק ח, אשי ישראל), (פ"ד הע"י י"ג)

בענין תוך כדי דיבור

תלמיד לרב נקט הוא שאילת רב לתלמיד].

והר"ן (נדרים פז): כתב בביאור הא דתכ"ד כדיבור לא אמרי' גבי הני ד' דברים, ונראה בעיני דבשאר מילי לא חמירי כולי האי שכשאדם עושה אותם לא בגמר דעתו הוא עושה אלא דעתו לחזור בתוך כדי דיבור אבל הני כיוון דחמירי אין אדם עושה אותם אלא בהסכמה גמורה עכ"ל.

נמצא דהא דיכול לחזור בתוכ"ד היינו משום דזהו הזמן הטבעי בו הוא גומר בדעתו לגמור הענין, וכל שלא עבר זמן זה אף שעשה מעשה קנין, עדיין אין כאן גמירות דעת, ולכן יכול לחזור בו.

ונראה דאין הכרח לומר להשיעור לזה הוא אחר ג' מילים כמו שהכרחנו בדעת ר"ת אלא אפשר להשיעור הוא ג' מילים דוקא ואחר זמן זה אינו חשוב כבר תוכ"ד.

ונחזי אנן גבי הא דחשובים כח אחת מחמת ההעיד בתוכ"ד של חברו יש לומר דס"ל דבעינן שלא יהיה הפסק בין העדויות ומאחר ויכול הוא לחזור בתוכ"ד אחר שעבר זמן זה נחשב גמר עדותו, ואם העיד חברו בזמן זה שפיר חשבינן שלא היה שום הפסק בין גמר להתחלת העדות.

ובכן גבי שבועת העדות א"ש להיות והראשון היה יכול לחזור מכפירתו תוכ"ד נמצא דהשני נמי גרם לו שלא יוכל להעיד לטובתו ע"י מה שכפר בתוכ"ד. ומובן נמי הא דאם הזכיר האל הקדוש יכול לחזור בו בתוכ"ד, והיינו דכל שלא עבר זמן זה יכול לחזור בו ממה שאמר דרך אחר זמן זה הוא גומר בלבו שיהיה כפי מה שאמר.

ז' אלא דגבי קריעה יש לתמוה דהא לא איירי כלל לענין גמירות דעת ומה בכך דמת תוכ"ד מהקריעה אכתי המעשה נעשה לפני המיתה ואיך מה שהיה תוכ"ד מתקן זאת. ותו אין לומר לא פלוג, דהא לדעת הר"ן תוכ"ד כדיבור מדאורייתא הוא, ובכן אילו היה סבור דגבי קריעה הקילו היה לו להזכיר זאת.

ושמא יש לומר ונקדים, הנה העושה מעשה מצוה ומכוון שלא יעלה לו למצוה אין הוא יוצא י"ח בצורה זו, [עיין תוס' בסוכה דכתב דיכול הוא לטול ד' מינים ולכוון דלא לצאת ומברך ואחר הברכה מכוון לצאת והוי עובר לעשייתו מבוואר דמהני כוונה שלא לצאת אף דעושה הוא מעשה המצווה].

ויש לחדש ולומר דאם עשה מעשה מצוה ובתוכ"ד חזר בו ואינו רוצה לצאת ע"י מעשה זה שעשה, נראה דע"י כוונתו מבטל הוא מעשה המצוה. ואם כדברינו יש להעלות דגמר המצווה אינו אחר שגמר העשייה גופא אלא תוכ"ד אמר זמן זה.

נמצא דאם קרע ובתוכ"ד מהקריעה מת הרי דגמר הקיום והמיתה היו באותו זמן, ונימא דלקיים מצוות קריעה לא בעינן דיהיה תחילת המצווה בשעת המיתה וסגי אילו היה סוף קיום המצווה בעת המיתה ובה נבין אמאי מהני תוכ"ד גבי קריעה וצ"ע.

ח' ועיין בקו"ש (ח"ב גיטין אות ד') דעלה והסתפק מה הדין היכא דאחד עשה מעשה קנין ובתוכ"ד נהיה חרש או שוטה, האם מבטלים הקנין עבור זה או לא. ומעלה לומר דאילו הא דתוכ"ד כדיבור היינו משום דהכל נחשב זמן אחד נמצא דבאותה שעה דעשה הקנין היה שוטה ממילא לא חל עכ"ד.

והנה אף בדעת הר"ן נראה לומר דלא יחול הקנין דהא כל אדם גומר דעתו אחר כדי דיבור מהקנין והכא לא היה בר הכי דהא אינו בר דעת. ורק אי נימא דחז"ל הרחיבו הזמן לחזרה ואין בזה שום גדר מיוחד וכמו שהתבאר בדעת התוס' בב"ק יש לומר דאף דנשטתה אכתי היות ולא חזר בו שפיר חל הקנין.

ונראה דאף לדעת ר"ת יש לומר דלא בטל הקנין וזאת משום דאף דהיה באותו זמן שוטה הרי שהיה שוטה אף דעת, דהחידוש בתוך כדי דיבור כדיבור הוא שנחשב זמן אחד אמנם אין להתעלם מהאמת דבקנין עצמו נעשה בדעת נמצא דהיינו שוטה בר דעת

נמצא דתוכ"ד דקריעה אינו נוגע כלל להגדר הנ"ל, דהרחיבו חז"ל הזמן דיכול לחזור בו, אלא היות ועבר זמן מועט הקילו דלא יעשה קריעה שוב, דכל שהוא סמוך לזמן המיתה חשבינן ליה דקרע עבור מתו, ואין אנו מחייבים אותו לחזור ולקרוע.

והתוס' בב"ב תירצו באופן אחר, דהא דאמרין תוכ"ד גבי קריעה היינו משום דלא פלוג חכמים. וזהו תימה דתינה היכא דעשו קנין, ולא עבר הרב, ואין הטעם של התקנה קיים, שפיר נוכל לומר דאם חזר בו תוכ"ד הויא חזרה משום לא פלוג, דהיינו מאחר דהרחיבו זמן החזרה תו לא פלוג, אמנם גבי קריעה אינו בכלל התקנה כלל, דלא איירינן כלל בחזרה, ומה שייך לומר לא פלוג.

ואשר נראה לומר דהבינו התוס', דלא היה סתם הרחבת זמן גרידא אלא ההרחבה באה מתוך מה שהחשיבו חז"ל משך זמן זה של תוכ"ד לזמן אחד, ומאחר והוי זמן אחד שפיר יכול לחזור בו.

ואם זהו הגדר שפיר שייך לומר דלא פלוג, ואף במידי דלא תליא כלל בחזרה נתנו לזה הסתכלות של זמן אחד, ועל כן הדין הוא גבי קריעה [וכל דבר התלוי בזמן] דאם מת בתוכ"ד שוב אינו צריך לקרוע, והיינו דהמיתה והקריעה היו בזמן אחד.

ובזה נחלקו בעלי התוס', דהתוס' בב"ק ס"ל דהרחיבו סתם זמן החזרה ממילא אין לומר לא פלוג וכנ"ל, ואילו התוס' בב"ב ס"ל דההרחבה היתה מחמת דהחשיבו הכל לזמן אחד ולכן שייך לומר לא פלוג.

ד' והא דאמרין תוכ"ד גבי דנחשבים העדים כח אחת, לכאורה הגדר הוא דכל שהעידו ללא הפסק חשובים כח אחת, אמנם אם היה הפסק בין עדותם נחשבים שתי כיתי עדים, ותינה אי נימא כהתוס' בב"ב דתוכ"ד נחשב זמן אחד, יש לומר דגמר העדות ותחילת העדות היה באותו זמן ולא היה הפסק, אמנם להתוס' בב"ק תקשי הרי אף דהרחיבו הזמן לחזרה מעדות אכתי איכא הפסק זמן, ואמאי נחשב כח אחת.

נראה לחדש דהיות ויכול העד לחזור מעדותו תוכ"ד מגמר העדות, גמר העדות גופא נחשב אחר שעבר תוכ"ד, ולכן אם באותו זמן העיד השני הרי שלא היה הפסק בין העדויות ולכן נחשבים כח אחת.

ועד"ז גבי שבועת העדות יש לומר דהיות והיה יכול לחזור הראשון מכפירתו תוכ"ד, נמצא דבשעה שכפר השני עדיין היה אפשרות שיעידו שניהם, ולכן חייב קרבן העדות. והא דיכול לחזור ממה שאמר האל הקדוש נראה דזהו בכלל התקנה משום לא פלוג, ופשוט.

ה' והקשה המהר"ט (שו"ת ח"ב י"ד סימן כ"ג), דהנה דעת רבי יוסי (ב"ק עג): דשיעור תוכ"ד היינו כדי שאלת רב לתלמיד, ומקשה המהר"ט וכי עבדינן תקנתא לתלמיד.

ונראה דטפי מינה הוי מצי לאקשווי, דנראה אף אם נבין דאכן ישנו טעם לתקן עבור התלמיד, אכתי מה ההבנה ביסוד המחלוקת, האם התקנה היתה עבור הרב או עבור התלמיד.

והיה נראה לומר דהא דתקנו אינו דוקא משום דאם יעבור הרב דוקא או התלמיד, דנראה דהוי מילתא דלא שכיח ביחס לכל יחיד שיעבור רבו בשעה שהוא עוסק בסחורה, ואדרבה עיקר התקנה היתה דאם יעבור חברו סתמא וצריך הוא לומר לו שלום ויהיה מכוול מחמת זה וכנ"ל.

ונחלקו רבי יוסי ורבנן האם אחר דהיה צורך לתקן, הרחיבו התקנה לנתינת שלום היותר ארוך דהיינו שאילת תלמיד לרב, דאף הוי מילתא דלא שכיח מאחר וכבר באים לתקן תקנו אף לכה"ג, או"ע לא תקנו יותר מהרגיל אלא תקנו רק שאילת רב לתלמיד, דבעצם הוא נתינת שלום נמי של אדם לחברו דהיינו שלום עליו, [ונקט הלשון אפכא מאחר ורבנן אמרו שאילת

א' הנה מצינו בש"ס בכמה דוכתי הא דתוך כדי דיבור כדיבור דמי, ונביא כמה מהם.

א. בגמ' מכות (ה): ומה שנים אינם נהרגין עד שיהיו שניהם זוממין אף שלושה אינם נהרגין עד שיהיו שלושתן זוממין. ובגמ' (ו) אמר רבא וכו', והוא שהעידו כ"א ואחד בתוך כדי דיבור של חברו. מבוואר דהא דהעיד תוכ"ד של חברו מחשיב אותו לכת אחת, ואילו העיד אחר כדי דיבור חשיב מכת אחרת.

ב. ובכן הא דמבוואר בגמ' (שבועות לא): גבי שבועת העדות, דאם כפרו בבת אחת שניהם חייבין קרבן עולה ויורד, ואילו כפרו בזה אחר זה, הראשון חייב והשני פטור, [דבשעה שכפר השני עדותו לא היה מועיל בלאו הכי כלום, דהא עד אחד אינו נאמן לממון]. ובגמ' (לב). רבי יוחנן אמר כגון דכפרו שניהם בתוך כדי דיבור, ותוכ"ד כדיבור דמי.

ג. ובשו"ע (תקפ"ב סעיף ב') מי שאמר בעשרת ימי תשובה האל הקדוש, וחזר ואמר המלך הקדוש בתוכ"ד, אינו צריך לחזור לראש התפילה, משום דתוכ"ד כדיבור.

ד. ובגמ' (נדרים פז). מי שקרע קריעה וסבור היה שמת [קרובן], ולבסוף התגלה דלא מת בשעת הקריעה אלא אחר הקריעה, אם היתה המיתה בתוך כדי דיבור מהקריעה, אינו חייב לחזור ולקרוע, ואילו היתה אחר כדי דיבור לא מהניא הקריעה וחייב לחזור ולקרוע.

ומסקינן (שם) דקיי"ל תוך כדי דיבור כדיבור דמי בכל מילי חוץ, ממגדף עבודה זרה מקדש ומגרש, דבכהאי גוונא לא אמרינן תוך כדי דיבור כדיבור דמי.

ב' ועתה נבוא בביאור הא דתוכ"ד כדיבור, ובכן הא דהשיעור הוא כדי שאילת תלמיד לרב, דהיינו שלום עליו רבי [ומורי], דיש מקום להקשות מה ענין שאילת שלום לרב, לתוכ"ד.

מצינו בתוס' (ב"ב קכט: ב"ק עג): שהביאו בשם ר"ת דביאר דזאת תקנה שתיקנו חכמים דכל העוסק בעשית קנין, או בעדות או בכל דבר המצריך הסכמתו ורצונו לגמר הענין, תקנו חז"ל שיוכל לחזור בו תוכ"ד, דאילו היה הדין שאינו יכול לחזור בו תוכ"ד, יתכן שבשעה שעושה קנין יעבור רבו, אם יתן לו שלום יהיה הדין דאינו יכול לחזור בו ויפסיד, אי נמי לא יתן שלום לרבו כדי שיכול לחזור בו ואין זה הוגן, ולכן תקנו חז"ל דכל שלא עבר יותר מכדי יכול לחזור בו, וכך יוכל לתת שלום לרבו ואינו מפסיד משום כך, דעדיין יכול לחזור בו אף שאמר שלום.

מבוואר איפוא דמדאורייתא טרם התקנה היה הדין דמיד אחרי המקח יכול לחזור בו, ורק אם הפסיק בשהיית זמן כל שהוא שוב אינו יכול לחזור בו, דהא דהוצרכו לתקן היינו משום דצריך ליתן לו שלום ואחר שנתן שלום שוב אינו יכול לחזור בו, משמע דאילו לא נתן שלום שפיר היה יכול לחזור בו, ודו"ק.

ונראה דהתקנה היתה דהרחיבו זמן זה דמן התורה רק יכול לחזור מיד ממש, ובאו חז"ל והרחיבו הזמן לתוך כדי דיבור.

ויש לציין דעולה לרבני ר"ת דאם עבר זמן זה דתוכ"ד, דהיינו שלום עליו רבי עדיין יכול לחזור בו, וכ"ש בתוך זמן זה, ורק היכא דעבר יותר מכדי דיבור אינו יכול לחזור בו, דאי לא נימא הכי מה הועילו חכמים בתקנתם, דהא אם יאמר שלום נמצא דעבר כבר זמן זה דתוכ"ד ושוב אינו יכול לחזור בו, אלא ודאי דכל שהוא סמוך לאותו זמן עדיין יכול לחזור בו.

ג' ועתה נבוא לדון האם יש מספיק בדברי ר"ת לבאר כל הני הציוורים הנ"ל דראינו דאמרין בהם תוכ"ד כדיבור. גבי קריעה דאמרין תוכ"ד כדיבור התוס' עצמו עמד על הקושי דהרי לא איירינן כלל לענין חזרה ואין זו נכנסה להתקנה, ואמאי דאמרין תוכ"ד כדיבור. והתוס' בב"ק העלו לומר דאכן הא דאמרין תוכ"ד גבי קריעה היינו משום דגבי קריעה הקילו.

DINE TORA

Comuníquese al cel.
(+52) 55 3214 4312

SERVICIOS

Contrato de renta, venta,
preventa, inversión, sociedad,
testamentos, heter iska otros

ASESORÍA

Consultas telefónicas,
Citas, Preguntas

CONTACTANOS

Cel. (+52) 55 3214 4312

Email: Betdinemetumishpat@gmail.com

Dirección: Moliere 128, Polanco, CDMX